

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ 2024-2025

Αναγκαιότητα εκπαιδευτικού προγράμματος

Κάθε χρόνο δεκάδες εκατομμύρια άνθρωποι διαγιγνώσκονται με καρκίνο σε όλο τον κόσμο και περισσότεροι από τους μισούς τελικά πεθαίνουν από τη νόσο. Σε πολλές χώρες ο καρκίνος αποτελεί τη δεύτερη συχνότερη αιτία θανάτου μετά τα καρδιαγγειακά νοσήματα. Με τις σημαντικές προόδους στην πρόληψη και θεραπεία των καρδιαγγειακών νοσημάτων, ο καρκίνος είναι ήδη ή θα γίνει σύντομα η πρώτη αιτία θανάτου σε πολλά μέρη του κόσμου.

Η κλινική έρευνα έχει επιφέρει σημαντικές εξελίξεις στην αντιμετώπιση του καρκίνου, με αποτέλεσμα την παράταση της επιβίωσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών. Αυτή η νέα πραγματικότητα είναι το αποτέλεσμα εντατικής ερευνητικής δραστηριότητας στο πεδίο της βιολογίας του καρκίνου. Η κατανόηση των οδών σηματοδότησης του καρκινικού κυττάρου καθώς και η ταυτοποίηση «οδηγών» μοριακών αλλαγών που ευθύνονται για την καρκινογένεση και την ανάπτυξη του όγκου είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη και την καθιέρωση στην κλινική πράξη νέων στοχευουσών θεραπειών οι οποίες στρέφονται κατά συγκεκριμένων μοριακών αλλαγών του όγκου. Ήδη, αρκετές τέτοιες θεραπείες έχουν ενταχθεί στην καθημερινή κλινική πράξη, ενώ πολλές άλλες βρίσκονται σε φάση κλινικής έρευνας.

Οι εξελίξεις στο πεδίο της γενωμικής προσφέρουν διαρκώς νέα δεδομένα για την επιτυχή πρόληψη και θεραπεία του καρκίνου. Νέες τεχνολογίες, όπως η αλληλούχιση νέας γενιάς, παρέχουν μεγάλο όγκο μοριακής πληροφορίας η οποία συνεισφέρει, τόσο στην ανακάλυψη προγνωστικών και προβλεπτικών δεικτών για την εξατομίκευση της θεραπείας, όσο και στην ταυτοποίηση νέων θεραπευτικών στόχων. Η εξατομίκευση της θεραπείας, μια προσέγγιση όπου η θεραπεία προσαρμόζεται ανάλογα με το προφίλ του εκάστοτε ασθενούς και του όγκου του, αποτελεί πλέον μια κοινή στρατηγική για πολλούς ασθενείς σήμερα και οδηγεί σε βελτίωση της έκβασης και καλύτερη ποιότητα ζωής σε σχέση με την κλασσική χημειοθεραπεία. Τέλος, η ανοσοθεραπεία αποτελεί την πιο εντυπωσιακή εξέλιξη στην θεραπεία του καρκίνου

τα τελευταία χρόνια, με σημαντικά αποτελέσματα σε ασθενείς με μελάνωμα, καρκίνο του πνεύμονα, ουροθηλίου, κεφαλής-τραχήλου και άλλων. Είναι επιπλέον σημαντικό να αναφερθεί ότι οι νέες αυτές θεραπευτικές στρατηγικές συνοδεύονται από διαφορετικό φάσμα ανεπιθύμητων ενεργειών σε σύγκριση με τις ήδη γνωστές από τη χημειοθεραπεία τοξικότητες.

Είναι φανερό με βάση τα προηγούμενα ότι οι γρήγορες εξελίξεις στην βασική και την κλινική έρευνα του καρκίνου δημιουργούν πειστικές ανάγκες για συνεχιζόμενη εκπαίδευση των ογκολόγων. Τα νεότερα δεδομένα επιβάλλεται να αφομοιώνονται άμεσα και να διαμορφώνουν την καθημερινή κλινική πρακτική έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η βέλτιστη φροντίδα των ασθενών. Επιπλέον, δεδομένου ότι το πρόγραμμα μαθημάτων των Ιατρικών Σχολών της Ελλάδας δεν περιλαμβάνει ικανό αριθμό διαλέξεων στην Ογκολογία, η εκπαίδευση των φοιτητών θεωρείται αναγκαία προκειμένου να προσελκυσθούν στην ειδικότητα νέοι γιατροί με ενδιαφέρον για το αντικείμενο.

Σκοπός εκπαιδευτικού προγράμματος

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στοχεύει στην ενίσχυση της εκπαίδευσης των ειδικευομένων και ειδικευμένων ιατρών ώστε να μπορούν να ανταπεξέρχονται στις συνεχώς αυξανόμενες προκλήσεις του ιδιαίτερα απαιτητικού χώρου της Ογκολογίας. Η συνεχιζόμενη εκπαίδευση του ιατρικού προσωπικού θα έχει σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών στους ογκολογικούς ασθενείς. Επιπλέον η εκπαίδευση των φοιτητών στο αντικείμενο της ογκολογίας στοχεύει στην ενίσχυση της προπτυχιακής διδασκαλίας της ογκολογίας. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ογκολογίας σκοπεύει να εφαρμόσει για το τρέχον έτος σειρά από δραστηριότητες οι οποίες περιλαμβάνουν εκπαιδευτικά μαθήματα για ειδικευόμενους και ειδικευμένους γιατρούς με θέματα που αφορούν τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ογκολογία. Τα μαθήματα ομαδοποιούνται σε θεματικές ενότητες που αφορούν είτε την πολυεπίπεδη αντιμετώπιση των ασθενών, είτε την παρουσίαση των σηματοδοτικών μονοπατιών και της αναστολής τους στον καρκίνο καθώς και των νέων τεχνολογιών και βιοδεικτών που χρησιμοποιούνται στην εξατομίκευση της θεραπείας.

Λίστα εισηγητών εκπαιδευτικών διαλέξεων

Δημήτρης Μαυρουδής Καθηγητής Παθολογικής Ογκολογίας

Σοφία Αγγελάκη Καθηγήτρια Παθολογικής Ογκολογίας

Γιάννης Σουγκλάκος Καθηγητής Παθολογικής Ογκολογίας

Κωσταντίνος Καλπάκης Διευθυντής ΕΣΥ Παθολογικής Ογκολογίας

Λάμπρος Βαμβακάς Διευθυντής ΕΣΥ Παθολογικής Ογκολογίας

Αντωνία Καλυκάκη Διευθύντρια, Παθολογικής Ογκολογίας

Βασιλική Μποζιονέλου Διευθύντρια Παθολογικής Ογκολογίας

Νικόλαος Βαρδάκης Διευθυντής Παθολογικής Ογκολογίας

Μαρία Γεωργιάδου Επιμελήτρια Παθολογικής Ογκολογίας

Αναστασία Μαλά επικουρική επιμελήτρια Παθολογικής Ογκολογίας

Χαράλαμπος Φωτζίτσουδης ειδικευόμενος Παθολογικής Ογκολογίας

Παντελής Δημαράς ειδικευόμενος Παθολογικής Ογκολογίας

Δανάη Λυδάκη ειδικευόμενη Παθολογικής Ογκολογίας

Αθηνά Κυριακίδου ειδικευόμενη Παθολογικής Ογκολογίας

Κωνσταντίνος Σβολιαντόπουλος ειδικευόμενος Παθολογικής Ογκολογίας

Χρυσόστομος Ζιούδας ειδικευόμενος Παθολογικής Ογκολογίας

Αριστείδης Μπούκουρης ειδικευόμενος Παθολογικής Ογκολογίας

Μαρία Καμαράτου ειδικευόμενη Παθολογικής Ογκολογίας

Κλείτα Μιχαηλίδου PhD Μοριακή Βιολόγος

Μαρία Παπαδάκη PhD Βιολόγος

Ελένη Πολιτάκη MSc Βιολόγος

Χαρά Κουτουλάκη Βιολόγος

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ Α

Ο ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΣΤΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Περιλαμβάνει σειρά διαλέξεων σε θέματα σχετικά με τις σύγχρονες εξελίξεις στη κλινική ογκολογία. Απευθύνεται σε ειδικευμένους και ειδικευόμενους ιατρούς της Παθολογικής Ογκολογικής κλινικής.

Σεπτέμβριος 2024

Θέματα

1. Σημασία των βιοδεικτών στην ογκολογία
2. Το HRD σαν προβλεπτικός βιοδείκτης
3. Το MSI σαν προβλεπτικός βιοδείκτης
4. Tumor agnostic βιοδείκτες

Οκτώβριος 2024

Θέματα

1. Ανακουφιστική φροντίδα ογκολογικού ασθενούς
2. Αντιμετώπιση του πόνου
3. Αντιμετώπιση της δύσπνοιας
4. Αντιμετώπιση του άγχους και της κατάθλιψης

Νοέμβριος 2024

Θέματα

1. Καρκίνος κεφαλής και τραχήλου: θεραπευτικές αρχές
2. Καρκίνος του ρινοφάρυγγα
3. Ο ρόλος του Human Papilloma Virus – θεραπευτικές επιπτώσεις
4. Ο ρόλος της ανοσοθεραπείας

Δεκέμβριος 2024

Θέματα

1. Νέες θεραπείες για τον καρκίνο του παχέος εντέρου
2. Καρκίνος του ορθού: προεγχειρητική θεραπεία σε όγκους MSI high
2. Καρκίνος πρωκτού: ο ρόλος της ανοσοθεραπείας
4. Νεότερες θεραπείες στον Ηπατοκυτταρικό Καρκίνο

Ιανουάριος 2025

Θέματα

- Μη Μικροκυτταρικός Καρκίνος Πνεύμονα (ΜΜΚΠ)
1. HER2 θετική νόσος – θεραπευτική αντιμετώπιση
  2. Μεταλλάξεις του KRAS: θεραπευτικές εξελίξεις
  3. Αντίσταση στους EGFR-TKIs: θεραπεία διάσωσης
  4. Περιεγχειρητική χημειο-ανοσοθεραπεία στο ΜΜΚΠ

Φεβρουάριος 2025

Θέματα

Καρκίνος Μαστού

1. Συμπληρωματική ορμονοθεραπεία του ER+HER2- πρώιμου καρκίνου μαστού υψηλού κινδύνου υποτροπής
2. Θεραπεία του τριπλά αρνητικού καρκίνου μαστού με υπολειπόμενη νόσο μετά από προεγχειρητική θεραπεία
3. Θεραπεία μεταστατικής νόσου σε ER+HER2-
4. Θεραπεία μεταστατικής νόσου σε triple negative
5. Θεραπευτικό αλγόριθμος μεταστατικού HER2+ καρκίνου μαστού

Μάρτιος 2025

Θέματα

1. Βασικοκυτταρικό και ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα δέρματος: ο ρόλος της ακτινοθεραπείας
2. Ο ρόλος της ανοσοθεραπείας στο Ca δέρματος
3. Ανοσοθεραπεία και στοχεύουσα θεραπεία μεταστατικού μελανώματος
4. Επικουρική θεραπεία του μελανώματος

Απρίλιος 2025

Θέματα

1. Ταξινόμηση σαρκωμάτων: ο σημαντικός ρόλος του παθολογοανατόμου
2. Θεραπευτικές εξελίξεις στα σαρκώματα μαλακών μορίων
3. Αγγειοσάρκωμα: θεραπεία μεταστατικής νόσου
4. Στρωματικοί όγκοι: θεραπευτικός αλγόριθμος μεταστατικής νόσου
5. Σαρκώματα οστών

Μάιος 2025

Θέματα

1. Μεταστατικός καρκίνος του προστάτη: συνδυαστική θεραπεία πρώτης γραμμής
2. Η αξία του PSMA PET scan στο καρκίνο του προστάτη
3. Θεραπευτική στόχευση του PSMA
4. Ο ρόλος των PARP αναστολέων

Ιούνιος 2025

Θέματα

1. Κληρονομικότητα και καρκίνος
2. Καρκίνος μαστού: επιλογή ασθενών για έλεγχο κληρονομικότητας
3. Κληρονομικά σύνδρομα γαστρεντερικού
4. Επιλεκτικό screening με βάση τη κληρονομική προδιάθεση
5. Νομικο-ηθικοί προβληματισμοί

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ Β

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Περιλαμβάνει σειρά διαλέξεων σε θέματα ερευνητικής ογκολογίας και παρουσίαση - ανάλυση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αλλά και επίδειξη εργαστηριακών τεχνικών του Εργαστηρίου Μεταφραστικής Ογκολογίας. Απευθύνεται σε ειδικευμένους και ειδικευόμενους ιατρούς της Παθολογικής Ογκολογικής κλινικής και το προσωπικό του Εργαστηρίου Μεταφραστικής Ογκολογίας.

Σεπτέμβριος 2024

Θέματα

1. Antibody drug conjugates (ADCs): μηχανισμός δράσης
2. Bystander effect: επιπλέον ανταπόκριση ή τοξικότητα
3. ADCs προτεινόμενοι μηχανισμοί αντίστασης
4. Συνδυασμοί ADCs με ανοσοθεραπεία

Οκτώβριος 2024

Θέματα

1. PARP αναστολείς: μηχανισμός δράσης
2. Μηχανισμοί αντίστασης στους PARP αναστολείς
3. Η αξιοποίηση των PARP αναστολέων στο καρκίνο ωοθηκών
4. Συνδυασμοί PARP αναστολέων με άλλες θεραπείες

Νοέμβριος 2024

Θέματα

1. Μικροβίωμα και καρκίνος
2. Εργαστηριακή ανάλυση μικροβιώματος
3. Μικροβίωμα και ανοσοθεραπεία
4. Μικροβίωμα και λοιμώξεις

Δεκέμβριος 2024

Θέματα

1. Υγρή βιοψία με ανάλυση του ctDNA
2. Η αξία του ctDNA στο καρκίνο του παχέος εντέρου
3. Δεδομένα ctDNA στο καρκίνο του μαστού
4. Είναι έτοιμο για κλινική εφαρμογή το ctDNA ?

Ιανουάριος 2025

Θέματα

1. Υγρή βιοψία με ανάλυση κυκλοφορούντων καρκινικών κυττάρων (ΚΚΚ)
2. Η αξία των ΚΚΚ στο καρκίνο του μαστού
3. Κυκλοφορούντα καρκινικά κύτταρα στην ανάλυση της ετερογένειας των όγκων
4. ΚΚΚ ή ctDNA: πλεονεκτήματα και περιορισμοί

Φεβρουάριος 2025

Θέματα

1. Γονιδιακές υπογραφές στην κλινική πράξη
2. Το μικροπεριβάλλον του όγκου στη δημιουργία των μεταστάσεων
3. Αλληλούχηση νέας γενειάς (NGS): χρησιμότητα και περιορισμοί
4. Γενωμική ανάλυση ενός καρκινικού κυττάρου: έχει αξία ?

Μάρτιος 2025

Θέματα

1. Ανοσολογία του καρκίνου: βασικές αρχές
2. Ανοσολογικοί βιοδείκτες: προβληματισμοί στην κλινική εφαρμογή τους
3. PDL1 και tumor mutation burden σαν ανοσολογικοί βιοδείκτες
4. Συνδυασμός ανοσοθεραπείας και χημειοθεραπείας

Απρίλιος 2025

Θέματα

1. Βασικά μονοπάτια σηματοδότησης στα καρκινικά κύτταρα
2. Η μεσεγχυματογενής μετατροπή στη μεταστατική διαδικασία
3. Οι υποδοχείς αυξητικών παραγόντων στη καρκινογένεση
4. Το μονοπάτι της PI3K/Akt/mTOR
5. Ο κυτταρικός κύκλος και η ρύθμισή του από τις κυκλίνες

Μάιος 2025

Θέματα

1. Oncotype vs Mammaprprint vs Endopredict στο καρκίνο του μαστού
2. Foundation One: χρήση στη θεραπεία των συμπαγών όγκων
3. Whole exome sequencing: έχει αξία στη θεραπεία του καρκίνου ?
4. Τεχνητή νοημοσύνη (AI): εφαρμογές στην ογκολογία

Ιούνιος 2025

Θέματα

1. Digital PCR: πλεονεκτήματα και περιορισμοί
2. RNAseq: που χρησιμεύει, εφαρμογές
3. Confocal microscopy: πλεονεκτήματα και περιορισμοί
4. Ανοσοφαινοτύπιση των καρκινικών κυττάρων

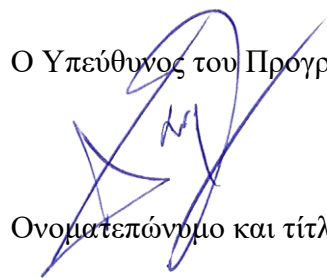
ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ 2024-2025

Το κόστος του προγράμματος ανέρχεται στις 120.000€, με το οποίο καλύπτονται τυχόν έξοδα μετακίνησης και διαμονής προσκεκλημένων ομιλητών και εκπαιδευτών, της γραμματειακής υποστήριξης, της αγοράς ή ενοικίασης εξοπλισμού και συντήρησης του χώρου, έξοδα έντυπης ύλης, κα. Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται αναλυτικά η κατανομή του προϋπολογισμού ανά κατηγορία.

Ανάλυση του προϋπολογισμού του προγράμματος.

Κατηγορία	Κόστος (€)
Ανθρώπινο Δυναμικό (προσωπικό, ομιλητές, εκπαιδευτές, γραμματεία κλπ)	70.000 €
Γραφική ύλη	5.000 €
Μίσθωση ή αγορά εξοπλισμού	8.000 €
Workshops για ειδικευόμενους <ul style="list-style-type: none"> • αναλώσιμα και διαχειριστικά έξοδα 10.000 • δημιουργία προσαρμογής στα ελληνικά και επικαιροποίηση εκπαιδευτικών υλικών 20.000	30.000 €
Διαχείριση, μεταφορές, υλικά	5.000 €
Ενοικίαση πλατφόρμας για την υποστήριξη διαδικτυακών μαθημάτων	2.000 €
Σύνολο	120.000 €

Ο Υπεύθυνος του Προγράμματος

Όνοματεπώνυμο και τίτλος

Δημήτριος Μαυρουδής

Καθηγητής Παθολογικής Ο